

הגאון הגדול רבי יהושע אייכנשטיין שליט"א ראש ישיבת 'יד אהרן' בדברים נוקבים בחובת השמירה על הכללים

'אל תפרוש עצמך מן הציבור'

בשבוע הקודם דיברנו על כך שככל הנראה נמצאים אנו במצב של 'חמת קרי', שהמגפה הולכת ומתגברת ללא הפסקה, ושעלינו להתעורר לפשפש במעשינו ולשוב בתשובה. כעת ברצוננו להתייחס לחובת ההשתדלות למנוע את התפשטות הנגיף, במה שנוגע לשמירה על כללי הבריאות.

דבר פשוט הוא שחובה גמורה לשמור על כללי הבריאות, ובעיקר בלבישת מסיכה המגינה מאד מפני ההידבקות, ובכך למנוע את המשך ההתפשטות. מדובר כאן על פיקוח נפש של ממש וזוהי חובה ואחריות גמורה המוטלת על כל אחד מאיתנו!

אך הנה, ישנם אנשים שמזלזלים בכך, לא לובשים מסיכה, לא שומרים מרחק ולא נזהרים, מתוך מחשבה שהרי 'לי זה לא יקרה' 'אני צעיר וחזק' וכו', ובמה שנוגע לחייהם של אחרים שכן עלולים להינזק, לא מעניין אותם. כל עוד להם עצמם לא נשקפת סכנה, לא אכפת להם ממה שיקרה לאחרים.

א.

במשנה במסכת אבות (ב, ד) איתא 'הלל אומר אל תפרוש עצמך מן הציבור', ופרש"י, 'אל תפרוש מן הציבור - אלא השתתף עמהם בצרתם כדי שתשמח עמהם כמ"ש הפסוק שישו איתה משוש כל המתאבלים עליה כדאמרינן כל מי שאינו משתתף עם הציבור אינו רואה בנחמת ציבור ואינו רואה סימן ברכה לעולם, בפ' אחרון דתענית'.

ויסודם של הדברים הוא, שאדם אינו חי לבדו, אדם הוא חלק מציבור. אמנם לכל אחד יש את המאפיינים המיוחדים רק לו, אך עם זאת הוא משתייך אל הציבור כולו. כלל ישראל כולם הם כגוף אחד, הסנהדרין נקראים 'עיני העדה' - כנגד העיניים, המלך הוא 'ליבן של ישראל' - כנגד הלב, דור מקבלי התורה נקראו 'דור דעה' - כנגד השכל, ואילו דורנו 'דור עיקבתא דמשיחא' - כנגד העקב.

כלל ישראל הוא כגוף אחד גדול וכל אחד נוטל חלק מסוים באותו הגוף. ואף התורה ניתנה לכלל ישראל, בתור כלל, וכמו"כ כלל ישראל הם ערבים זה לזה. (עי' קו"א להחזו"א (ג, ס"ב) 'וכשם שאיברי האדם מתחלקין לפעולותיהן עין רואה ואוזן שומעת וידיים עסקניות כן העם כולו הוא כגוף אחד ואישים נפרדים בו וכל איש צריך למלא תעודתו, וע"ע בחלק א' איגרת ד').

'אל תפרוש עצמך מן הציבור', כך הובא להלכה בשו"ע בהל' תענית (או"ח תקע"ד, ה') 'כל הפורש מן הציבור אינו רואה בנחמתן וכל המצטער עמהם זוכה ורואה בנחמתן'.

ובדברי הרמב"ם (תשובה ג, י"א) מצינו דברים חריפים מאד על הפורש מן הציבור בזה"ל, 'הפורש מדרכי צבור אף על פי שלא עבר עבירות אלא נבדל מעדת ישראל ואינו עושה מצוות בכללן ולא נכנס בצרתן ולא

מתענה בתעניתן אלא הולך בדרכו כאחד מגויי הארץ וכאילו אינו מהן אין לו חלק לעולם הבא'.
ואם כי הרמב"ם אינו מדבר בציור כשלנו, אלא על אחד המוציא את עצמו לגמרי מכלל ישראל, אך מכ"מ ניתן ללמוד מדבריו באופן כללי עד כמה חמור הענין של פרישה מהציבור, והמדובר הוא אף על אחד שאינו עובר עבירות, כלשון הרמב"ם.

ב.

והנה, במשנה הנזכרת מובא בזה"ל, 'הלל אומר אל תפרוש עצמך מן הציבור ואל תאמן בעצמך עד יום מותך ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע ואל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה'.

ובמהר"ל שם עמד על הקשרם של הדברים זה לזה, ועי' שם בביאורו, ונבאר את הענין באופן מעט דומה.
'אל תפרוש עצמך מן הציבור' - כפי שביארנו, אדם הינו חלק מן הציבור. אחד הפורש עצמו מן הציבור, הוא אדם 'אנוכי' שאינו מרגיש חלק מהם. הוא בוטח בעצמו וביכולותיו ורואה את עצמו למעלה מהם, חי לעצמו, חושב רק על עצמו ולא על אחרים - הוא לא מרגיש שייך לציבור.

'ואל תאמן בעצמך עד יום מותך' - מי שחי בהרגשה אנוכית זו, הוא בוטח ומאמין בעצמו שודאי לא יחטא. 'ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו' - אדם שרואה רק את עצמו, מסתכל על כולם דרך ה'משקפיים' שלו ומה שלא נראה ישר בעיניו נפסל מיד, (ועי' היטב בדברי המהר"ל שם ותמצא את המשך דברי המשנה מבוארים גם על הדרך שביארנו).

נמצא, שהמכנה המשותף בין כל הציוויים של המשנה הוא, לא להיות אנוכי אלא להכניס ל'עולם' שלנו גם את הזולת, כך אדם מרגיש חלק מן הציבור, ואינו מאמין רק בעצמו, ודן 'את חברו לכף זכות וכו'.'
והעולה מן הדברים, שהשורש של 'פורש עצמו מן הציבור' הוא כאשר האדם חי בעולם שלו ורואה רק את עצמו וצרכיו האישיים. על זה באה המשנה ואומרת '**אל תפרוש עצמך מן הציבור**' אדם הוא חלק מן הכלל, כלל ישראל ערבים זה לזה.

ובזה נוכל לומר שמי שלא אכפת לו מחייהם של אחרים הוא אדם אנוכי, אדם הפורש מן הציבור ולא מרגיש את האחרים, עד שמחוסר נוחות מרשה לעצמו לסכן את חייהם! מילותי לא ייטיבו לתאר את גודל האשמה שבדבר ואת רוב הטיפשות שבאי שמירה על הכללים, חוסר ציות לכללים גובל בשחיתות של ממש!!!

ומאידך, אם באים במטרה לשמור על ההנחיות, עם כל הקושי הכרוך בכך, זוכים לס"ד, כפי שכבר הזכרנו, **'בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו'**.

ובמיוחד בשעה זו שבני הישיבה יוצאים למנוחה בביתם, חובה גמורה לשמור כראוי על כל הכללים עד ליום האחרון של בין הזמנים, שבחוסר שימת לב מועטת ניתן להידבק ולהדביק אחרים וכך להרוס לעוד בחורים רבים את הזמן הבא. יתן ה' שאכן נצליח לעשות את ההשתדלות שלנו, ונוכל להמשיך הלאה ללא תקלות.